

Yleissivistävä
yksikkö
sasky.fi

Kangasalan lukio

VAMMALAN LUKIO

TurvaX

Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen lukiokoulutuksessa 2022

Rahoitus 1.6.2022 - 30.7.2024

Turva X va

1

Hankkeen päätoteuttaja on SASKY koulutuskuntayhtymä Ikaalisten ja Ruoveden lukion sekä Pirkanmaan aikuislukion kautta. Osatoteuttajina ovat Kangasalan lukio ja Vammalan lukio

2

Hankkeessa on mukana yhteensä 901 opiskelijaa ja 72 henkilökunnan edustajaa

3

Kokonaisbudjetti hankkeella on 135 500 €

4

Hanke pyrkii muuttamaan ajatusta turvallisuudesta ja osallistamaan myös opiskelijoita sen kehittämiseen

5

Alkukartoituksesta selvisi, että vaikka hätätilanteissa toimimista on harjoiteltu oppilaitoksissa, vastaajat arvelivat, etteivät siitä huolimatta osaisi toimia oikeassa tilanteessa tai hyödyntää olemassa olevia turvallisuusvarusteita.

Turvallisuus on hyvinvointia,
Hyvinvointi on turvallisuutta.

Turvallisuus kuuluu kaikille.

Me kaikki teemme turvallisuuden. Miten
minä voin vaikuttaa omaan ja muiden
turvallisuuteen?

Pääviestit

Haluamme luoda kaikille turvallisempia
oppimisympäristöjä.

Tahtotilana luoda lukiolaisille turvallisempia oppimisympäristöjä

- Lähtökohtana ajatus siitä, että turvallisuus ei tarkoita vain fyysistä tai rakenteellista turvallisuutta, vaan sisältää myös sosiaalisen, psykologisen, digitaalisen ja pedagogisen näkökulman.
 - Kaikki nämä osa-alueet kulkevat käsi kädessä. Niitä ehkä suunnitellaan ja kehitetään oppilaitoksissa eri työryhmissä, mutta niitä ei koskaan saisi täysin erottaa toisistaan.
- Turvallisuusasiat halutaankin tuoda helposti saavutettavaksi ja osaksi arkea kaikille, koska turvallisuus on osa hyvinvointia, ja samalla hyvinvointi on osa turvallisuutta! Kun turvallisuusteemat tuodaan osaksi arkipuhetta, paranee myös oppilaitoksen turvallisuuskulttuuri.

Laadukasta meininkiä lukiossa
Lukioiden kehittämisverkoston julkaisu #3

TurvaX – Tahtotilana luoda lukiolaisille turvallisempia oppimisympäristöjä

Iris Sundelin, SASKY koulutuskuntayhtymä, hankekoordinaattori

"Turvallisuus yhdistyy usein ennen kaikkea fyysisen turvallisuuden ja esimerkiksi potilasmääräysten. Sosiaalinen ja psykologinen turvallisuus jäävät perinteisesti vähemmän huomiolle.

Lukiolaisten ahdistuneisuudesta on puhuttu jo pidempään, mutta etenkin pandemia-ajan jakeen ahdistusta ja yksinäisyyttä ovat nousseet esille. TurvaX-hankkeessa pyritään vahvistamaan oppilaitoksen toimintakulttuuria kokonaisvaltaisesti fyysisen, sosiaalisen ja psykologisen turvallisuuden kautta. Etenkin sosiaalisen turvallisuuden on tärkeää, eikä sitä vielä luoda riittävästi nykyään pajoja. Etenkin a- ja vuorovaikutustajia vahvistaa. Näiden taitojen vahvistaminen sosiaalisen turvallisuuden kautta on aivan Vammalan lukion tavoitteena, kun hankkeenä on lähdetty suunnittelemaan.

Tavoitteena on tuottaa laaja aineisto, jota voidaan käyttää perheohjauksessa. 3D- ja virtuaalimodellit ovat nykyolokaudelle helppoja toteutettavia tapa perhe- ja läheisten asioihin."

Leeni Kivessmäki, Vammalan lukio, rehtori

TurvaX on Opetushallituksen rahoittama hanke, jonka toteuttamiseen Opetushallitus antoi positiivisen rahoituspäätöksen Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistämisen lukiokoulutuksessa 2022 - rahoituksesta kesällä 2022. Hankkeen rahoitusaika on 1.6.2022-30.7.2024.

Hankkeen tavoitteena on tukea opiskelijoiden hyvinvointia ja turvallisuutta yleissivistävässä koulutuksessa sekä kehittää samalla koko organisaation turvallisuuskulttuuria. Hankkeessa on mukana neljä keskeisenä erikokoista lukiota Pirkanmaalla: SASKY koulutuskuntayhtymän Ikaalisten ja Ruoveden lukiot päätuottajana, Vammalan lukio Sastamalasta sekä Kangasalan lukio. Yhteensä hankkeen

lukioista on mukana 901 opiskelijaa sekä 72 henkilökunnan edustajaa.

Turvallisuus käsitteenä

Käsitys siitä, mitä turvallisuus on, on monella suppea, ennen kuin sitä lähdetään avaamaan. Opiskelijalta hankkeen alussa kysyttiin turvallisuuden ajateltiin olevan sitä, että postuumit ovat kunnossa ja valvontamenetelmä on tarpeeksi. Monet opiskelija oli myös sitä mieltä, että heidän lukionsa on turvallinen, koska mitään ei ole sattunut tähänkään mennessä.

Turvallisuus on loppujen lopuksi perustunut tai tarve, johon me ihmiset pyrimme. Käytännössä se tarkoittaa, että arjen uhat ja vaarat pyritään poistaa.

Lukiolaki 40§

"Koulutuksen järjestäjän tulee suojata opiskelijaa kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä."

Korosta valvontaa ja kontrollia ennaltaehkäisykeinona

Tue yhteisöä niin, että se toimii ennaltaehkäisevästi itse

Toteutus käytännössä

- Korostettua valvontaa ja kontrollia.
- Yhteisöllinen tuki ja valvonta kontrolloidaan ulkopuolelta tai ulkopuolisen tahon toimesta.
- Erilaiset nolatoleranssit ja kiellot.
- Pyrkimys tukea yhteisöä niin, että se itse toimii ennaltaehkäisten.
- Vuorovaikutus, osallisuus, sukupolvien välinen dialogi ja suvaitsevaisuuden lisääminen.

Seuraus

Korostaa nuorten itse olevan riski oppilaitosturvallisuudelle

Nuoret nähdään voimavarana, ei riskinä

"Mä muistan, kuinka mä kerran kävelin kauppakeskuksen käytävällä ja menin useamman sellasen miesporukan ohi matkalla ja muistan, miten ahdistunut olo tuli kun ajattelin että mitä jos joku niistä miehistä oliskin niiden häirintäviestien ja -kuvien takana."

"Syksyl oli koko ajan sellainen ulkopuolinen olo ja mul sit vaihtu kaveripiiriä radikaalisti ja aloin hakee juomisesta sellasta nopeeta iloa. Mut se aiheutti mulle sit sellasta lisämorkkista enkä sit halunnu sitäkään ni aloin olla tosi paljon yksin ja tälle jälkikäteen ajateltuna olin tosi masentunu."

"Turvallisuus yhdistyy usein ennen kaikkea fyysiseen turvallisuuteen ja esimerkiksi poistumisharjoituksiin. Sosiaalinen ja psyykinen turvallisuus jäävät perinteisesti vähemmälle huomiolle."

Lukiolaisten ahdistuneisuudesta on puhuttu jo pidempään, mutta etenkin pandemia-ajan jälkeen ahdistus ja yksinäisyys ovat nousseet esille. TurvaX-hankkeessa pyritään vahvistamaan oppilaitoksen toimintakulttuuria kokonaisvaltaisesti fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen turvallisuuden kautta. Etenkin sosiaalinen turvallisuus on tärkeää, eikä siitä vielä vuosi sitten puhuttu kovinkaan paljoa. Elämme aikaa, jossa yhdessä oloa täytyy tukea ja tunne- ja vuorovaikutustaitoja vahvistaa. Näiden taitojen vahvistaminen sosiaalisen turvallisuuden kautta oli ainakin Vammalan lukion tavoitteena, kun hankehakemusta lähdettiin suunnittelemaan."

Tavoitteena on tuottaa laaja aineisto, jota voidaan käyttää perehdyttämisessä. 3D- ja virtuaaliympäristöt ovat nykylukiolaiselle helposti lähestyttävä tapa perehtyä näihin asioihin." Leeni Kirvesmäki, Vammalan lukio, rehtori

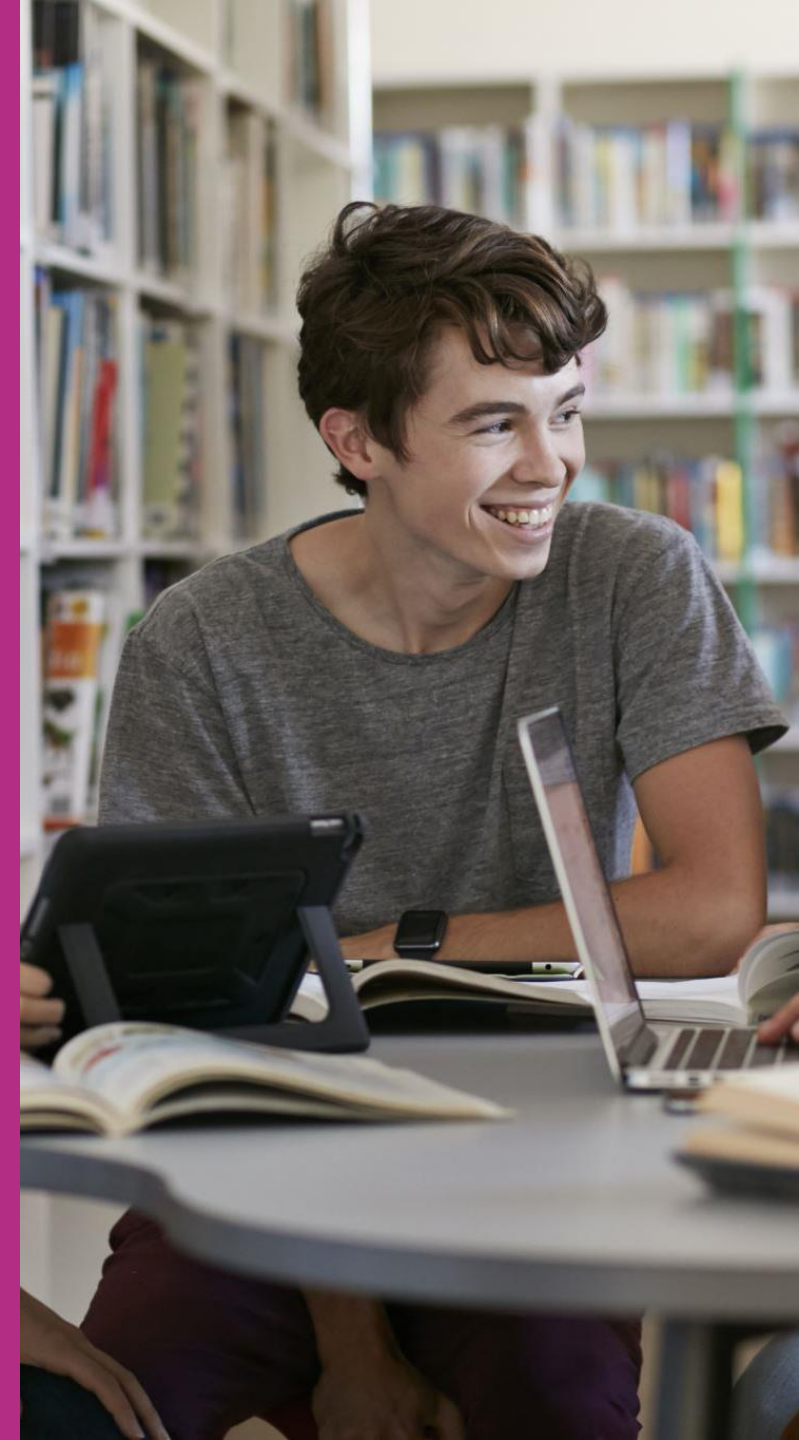

Tavoittekonaisuus

1

Toimintakulttuurien uudistaminen

- Turvallisuuden eri osa-alueiden sekä digitaalisiin oppimisympäristöihin liittyvän toimintakulttuurin uudistaminen
- Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen sekä digitaalisen turvallisuuden parantaminen yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistamalla.
- Kiusaamiseen ja epäasialliseen käytökseen puuttumisen kehittäminen ja siihen liittyvä digitaalinen toimintamalli otetaan käyttöön.
- Yhteisöllisyyttä ja osallisuutta vahvistetaan lähiopetuksessa ja virtuaalisissa oppimisympäristöissä sekä sosiaalisessa mediassa.
- Nostetaan turvallisen oppimisympäristön teemat ja sisällöt opiskelijoita innostaviksi käytännöiksi.
- Luodaan myönteinen ilmapiiri ja toteutetaan ajantasaisin ja innovatiivisin välinein harjoitteita ja koulutuksia, jotka yhdessä vahvistavat turvallistaja luottamuksellista toimintakulttuuria.
- Tuetaan etä- ja hybridioppimista ja -opettamista sekä digipedagogiikkaa.
- Opiskelijoiden osallisuudenlisääminen, turvattomuuden ehkäisy ja turvallisen opintopolun luominen ja tukeminen.
- Puheeksi oton ja puuttumisen kynnyksen madaltaminen tuomalla turvallisuudenteemat osaksi kouluarkea.

Tavoittekonaisuus

2

Oppimisympäristöjen laajentaminen

- Pilotoitavan turvallisuusaspektin kautta pyritään koulutuksen keinoin parantamaan opetushenkilöstön digipedagogisia valmiuksia ja sitä kautta saamaan pysyviä vaikutuksia lukioverkostoon.
- Luodaan uusia digitaalisia oppimisympäristöjä sekä parannetaan fyysisten ja digitaalisten oppimisympäristöjen turvallisuutta.
- Kehitetään monipuolisia, innostavia ja saavutettavia keinoja ottaa turvallisuus puheeksi ja kehittää sen eri osa-alueita lukioissa.
- Kehitetään verkkoalustojen turvallisuutta ja digitalisoida turvallisuuskävelyt.
- Hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyviä teemoja käsitellään nuoria innostavasti pelillistämisen kautta.
- Yhdistetään fyysinen ja tekninen oppimisympäristö tukemaan psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta, jotka yhdessä parantavat oppimista.
- Opiskelijat sekä opetushenkilöstö osallistetaan yhdessä kehittämään opiskelu- ja työympäristöä turvallisemmaksi.

Tavoittekonaisuus

3

Hybridiopetuksen laadun ja saatavuuden turvaaminen

- Vahvistetaan saavutettavasti ja hybridisti toteutuvassa lukiokoulutuksessa turvallisuuden fyysisiä, psyykkisiä sekä sosiaalisia osa-alueita.
- Parannetaan lukiohenkilöstön digipedagogisia valmiuksia ja uudistetaan lukioiden toimintamalleja tuomalla nuoria motivoiva pelimaailma osaksi oppimista.
- Turvallisuusteemoja harjoitellaan monimuotoisesti sekä lähiopetuksessa että virtuaalisesti etämahdollisuuden avulla eri oppimisympäristöjä yhdistelemällä.
- Hyödynnetään opiskelijoiden suosimia sosiaalisen median kanavia.
- Tuotetaan materiaalia ja luodaan toimintamalleja, jotka ovat hyödynnettävissä eri alustoilla ja saavutettavissa myös valtakunnallisesti.
- Kehitetään ja pilotoidaan henkilöstölle ja opiskelijoille suunnatut oppilaitosturvallisuuden verkkoalustat turvallisuustaitojen ja -tietojen ylläpitoon ja harjoitteluun

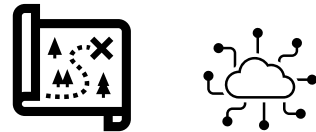
Työnalla nyt tai tulossa, Pysy kuulolla!

TurvaX-podcast

TurvaX-podcastissa on kymmenen jaksoa, joihin opiskelijat ovat ehdottaneet teemoja turvallisuuden eri osa-alueilta. Asiantuntijavieraita kuullaan mm. psykoterapian, sukupuolisensitiivisen työn ja muotimaailman näkökulmasta.

Podcastin teemat on kytketty lukioiden turvallisuuden vuosikelloon ja lukuvuoden ajankohtaisiin tilanteisiin.

Virtuaalisia harjoituksia

Teemme erilaisia virtuaalisia harjoituksia ThingLink-sovelluksella. Harjoitukset voivat olla perinteisempää esitysmateriaalia virtuaalisena tai vaikka pakopeliin pelillistetty tapa käsitellä teemaa.

Osa tuotoksista toteutetaan henkilöstön työstäminä, osan toteuttavat opiskelijat osana kurssitoimintaa käsikirjoituksesta toteutukseen.

Blogi ja some

TurvaX -hanke päivittää oppilaitosturvallisuuden teemoista ja ajankohtaisuuksista, hankkeen tausta-ajatuksista ja opiskelijoiden näkökulmista blogia sekä nuorten suosimia sosiaalisen median kanavia.

Blogi: blogit.sasky.fi

Instagram: [@turva_x](https://www.instagram.com/turva_x)

TikTok: [@turva_x](https://www.tiktok.com/@turva_x)

Perehdytysmateriaalia

Turvallisuuden perehdytysmateriaalit kootaan ja viedään kurssi- tai materiaalipankkina oppilaitoksen sähköisiin materiaaleihin. Materiaaleissa on sekä pakolliset turvallisuusasiat, että infoja ja tietoja, joista usein kysytään erilaisissa toimintatilanteissa. Henkilökunnalle ja opiskelijoille tehdään omat materiaalinsa ja vuosikello, podcast ja virtuaaliset harjoitukset liitetään näihin.

Kangasalan lukio

Lisätietoja;

Iris Sundelin
Hankekoordinaattori
iris.sundelin@sasky.fi

LÄHTEET

Harrikari, Timo 2008. Riskillä merkityt. Lapset ja nuoret huolen ja puuttumisen politiikassa. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto/Nuorisotutkimusseura, julkaisuja 87.

Kiilakoski, Tomi 2009. Viiltoja. Analyysi kouluväkivallasta Jokelassa. Verkkojulkaisu 28. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto & Nuorisotutkimusseura. <http://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisuja/viiltoja.pdf>

Syrjäläinen, Eija; Jukarainen, Pirjo; Kiilakoski, Tomi; Yrjäläinen, Sami. Koettu turvallisuus lukiossa. Artikkelit. Nuorisotutkimus 33. 2015 <https://elektra.helsinki.fi/oa/0780-0886/2015/3-4/koettutu.pdf>